

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ КОНЦЕПТІВ У ТВОРАХ ЛЮСІ МОД МОНТГОМЕРІ

Марченко В.В., Хмельницький Р.В.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

У статті на основі опрацювання теоретичних джерел з'ясовано теоретичні засади визначення поняття емоційного концепту. Виявлено й проаналізовано засоби вираження емоційних концептів на прикладі творчості дитячої канадської письменниці Люсі Мод Монтгомері. Дослідження проведено на фонетичному, морфологічному, лексичному та синтаксичному рівнях. З'ясовано, що на фонетичному рівні емоційні концепти виражаються за допомогою звукового повторення, імітації звуків природи для створення емоційного ефекту, особливих інтонацій, пауз, наголосів, ритмів чи римування, використання графону, емфатичної інтонації та наголосу, багатозначних пауз, шрифтового виділення, потроєного знаку оклику. На морфологічному рівні емоційні концепти виражаються суфіксами, які сприяють виникненню позитивної чи негативної оцінки, а також такими граматичними дескрипторами як повтори, інверсія, емфатичне вживання дієслова to do, окличних конструкцій з what, such, how, so, окличні речення-однословни. На лексичному рівні емоційні концепти представлені субстантивними, ад'єктивними, адвербіальними та дієслівними прямими номінаціями. Серед стилістичних засобів можна відзначити метафори, образне порівняння та епітети.

Ключові слова: емоційний концепт, емоції, когнітивна лінгвістика, дитяча література, Люсі Мод Монтгомері.

Постановка проблеми. Мова як основний інструмент спілкування людини не лише забезпечує обмін інформацією між мовцями, а й відображає їхній емоційний стан. Відомо, що уявлення людини про її внутрішній світ утворює в свідомості емоційну концептосферу, яка складається з емоційних концептів – ментальних конструктів з етносемантичною специфікою, що отримують мовне втілення [7, с. 2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. З огляду на те, що проблема емоційного концепту як мовного явища пов'язана з вираженням суб'єктивного ставлення мовця до предмета мовлення, емоційні концепти, а точніше їхня класифікація та вираження в мові, займають одне з провідних місць у сфері інтересів сучасних лінгвістів. Питаннями вираження емоційних концептів в англійській мові займалися лінгвісти різних шкіл. Емоційні концепти розглядалася в працях учених, що стали вже класикою, наприклад, роботи А. Вежбицької, В.І. Шаховського, Е.Ю. Мягкової, Ю.Д. Асперсян, а також праці Л.Г. Бабенко, М.А. Красавського та інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Актуальність статті зумовлена наявністю в лінгвістиці інтересу до емоційної сфери особистості, до проблеми впливу сили слова, до проблеми класифікації емоцій та спроби аналізу їхнього впливу на індивіда. При цьому особливу роль вживання емоційних концептів відіграє передусім у художніх творах, оскільки саме художня література формує естетичний смак людини. Загальновідомо, що фундамент естетичного сприйняття людини закладається в дитинстві, тому саме автори дитячої літератури мають великий вплив на формування світосприйняття людини.

Мета статті. Метою цієї роботи є з'ясування особливостей функціонування емоційних концептів у творах Люсі Мод Монтгомері шляхом виявлення й аналізу засобів їхнього вираження на всіх рівнях мови.

Виклад основного матеріалу. Емоції індивіда безперечно викликають великий інтерес вче-

них різних галузей науки, однак у той же час є складними для вивчення. У першу чергу, існує ряд труднощів, пов'язаних з можливістю доступу дослідника до самої суті емоцій. Проблема полягає в суб'єктивності відчуттів людини і приналежності цього явища сфері підсвідомого.

Соціалізовані в конкретній культурі, соціумі, емоції формують концепти. Результати цього процесу – емоційні концепти (далі – ЕК) – становлять великий інтерес для когнітивної лінгвістики, що займається дослідженням мови як засобу організації, обробки та передачі інформації [5, с. 47]. Дослідження емоцій перейшли в когнітивну площину, адже саме когнітивна наука дає можливість нового осмислення співвідношення мови, емоції, образів і екстралінгвістичного середовища.

Емоційні концепти детерміновані такими соціо-культурно-психологічними характеристиками конкретної спільноти людей, як традиції, звичаї, вдача, особливості побуту, стереотипи мислення, моделі поведінки, що історично складаються протягом розвитку, становлення певної етнічної спільноти [6, с. 18].

Щодо емоційного концепту, то, згідно з А. Вежбицькою [2, с. 340] його доцільно трактувати як прототипову модель поведінки або сценарій, якими задається послідовність думок, бажань та почуттів. Емоційні концепти зумовлені ситуаціями, типовими для певних переживань, і ці ситуації можуть бути описані за допомогою ментальних сценаріїв, які у свою чергу є вираженими в мові ситуаціями, які сприймаються носіями певної культури як найпоширеніші та найпомітніші. На основі сценарію носій мови інтерпретує почуття і моделює свої емоції щодо інших людей [2, с. 340].

У свою чергу В. Маслова зазначає, що сутність емоційних концептів неможливо зрозуміти без залучення психологічних знань про особистість та її емоційну сферу, оскільки мовлення є не лише інструментом культури, але й інструментом емоцій. Емоції є специфічною формою ставлення людини до світу. Думки та емоції

зливаються у процесі комунікативної діяльності, при цьому емоції часто превалюють. Кожна мовленнєва особистість, незалежно від культурних відмінностей, переживає одні і ті ж базові емоції, і це споріднює людей різних культур [8, с. 42].

На окрему увагу заслуговує проблема класифікації емоцій, яка залишається актуальною і сьогодні. У лінгвістиці відомі класифікації Н.А. Красавського, Є.Ю. Мягкової, Н.В. Вітт, А. Вежбицької, Р. Плутчіка, Р.Н. Рікунова, М. Гончарук, кожна з яких зумовлена низькою критерієм. У відомих, найбільш поширених класифікаціях емоційних концептів [2-4; 6; 9; 10; 25], емоційні концепти за своєю природою поділяються на первинні (базові) та вторинні (периферійні), а за своїм знаком (полярністю) – на позитивні та негативні. У нашій роботі за основу взято класифікацію запропоновану О.Л. Бессоновою [1, с. 258].

Згідно з О.Л. Бессоновою у фокусі більшості досліджень знаходяться найчастотніші концепти емоцій-опозицій, які представлені у художньому дискурсі, а саме: **love – hatred, contempt; joy, pleasure – grief, sorrow, sadness; happiness – unhappiness; “–” – anger; calmness – anxiety, concern; “–” – fear**; також виокремлюємо амбівалентні емоції **surprise, wonder; interest, curiosity**, які мають двоїсту природу і у різних умовах можуть набувати як позитивного, так і негативного значення [1, с. 258].

У мові емоційні концепти реалізуються на фонетичному, морфологічному (граматичному), лексичному та стилістичному рівнях. Кожен рівень багатий на свої приклади застосування та опису емоційних концептів та їх реалізації в тексті та мовленні.

На фонетичному рівні емоційні концепти реалізуються передусім за раунок таких засобів:

– **звукове повторення:**

But I said ‘no’ flat to that (емоційний концепт anger) [13]

A Concert, A Catastrophe and a Confesion (емоційний концепт anxiety) [13].

– **імітація звуків природи для створення емоційного ефекту:**

Daff’s purr there on my rug, for instance – and the snap and crackle of the fire – and the squeaks and scrambles of mice that are having a jamboree behind the wainscot. (емоційний концепт calmness) [18].

Pat had hoped for a fine Christmas day, clear and crisp, with a crackle of frost and unspoiled fields of snow and caps of lovely white fur on the posts down the lane: but she felt dubious as she took her last look from the kitchen door late on Christmas Eve. (емоційний концепт anxiety) [21].

– **створення особливих інтонацій, пауз, наголосів, ритмів чи особливого римування:**

I can; and A-n-n looks dreadful (емоційний концепт contempt), *but A-n-n-e looks so much distinguished* (емоційний концепт pleasure) [13].

“YOU think!” – Miss Eliza’s voice expressed the utmost contempt (емоційний концепт contempt) [12].

“Twins are interesting...at least one pair of them,” said Anne... (емоційний концепт interest) [12].

She told me that something dreadful WOULD happen to me if I didn’t say my prayers every night (емоційний концепт fear) [12].

... “something dreadful HAS happened to you this day” (емоційний концепт sadness) [12].

“P...p...p...lease, m...m...miss,” he began. (емоційний концепт anxiety) AA

“B...b...but m...m...miss th...th...they’re...” gasped Joe in desperation (емоційний концепт anxiety) [12].

“Everybody knows what Judson Parker is. He’d do ANYTHING for money. He hasn’t a SPARK of public spirit or ANY sence of a beautiful (емоційний концепт contempt) [12].

“Every morn is a fresh beginning, every morn is the world made new,” (емоційний концепт happiness) [12].

“I’m...I’m frightened,” she sobbed. “I...I don’t want to go upstairs alone in the dark”. [12].

– **використання графону:**

I dunno (емоційний концепт calmness) [13].

“Gracious heavenly Father, I thank Thee for...” (емоційний концепт love) [13].

“And I will always love thee, Diana” (емоційний концепт love) [13].

“Well, I s’pose that was ‘cause you was a girl” (емоційний концепт curiosity) [12].

I’m so hungry I ain’t got time to eat p’litlely (емоційний концепт unhappiness) [12].

“Sez she, laughing in her slave at the foolish ould woman” (емоційний концепт contempt) [22].

Що стосується фонетико-графічних засобів вираження емоційних концептів, то можна виділити емпатичну інтонацію та наголос:

I’m sorry because this drive was so pleasant and I’m always sorry when pleasant things end. (емоційний концепт pleasure) [13].

Oh, this is the most tragical thing that ever happened to me (емоційний концепт grief) [13].

That was why I was so glad when I thought I was going to live here (емоційний концепт pleasure) [13].

But punishments are so horrid and I like to imagine only pleasant things (емоційний концепт fear) [12].

“And I do love you teacher,” she sobbed. “it was all true, even if the minister wrote it first. I do love you with all my heart” (емоційний концепт love) [12].

Or even Mrs Evans, with that sad, sad look in her eyes? (емоційний концепт unhappiness) [13].

– **багатозначні паузи:**

“I...must...get...that cow...out...before...Mr Harrison...sees her,” gasped Anne. “I don’t...care...if I’m...drowned...if we...can...only...do that.” (емоційний концепт anxiety) [12].

“N...n...not m...m...me t...t...teacher, n...n...not m...m...me.” (емоційний концепт fear) [12].

It keeps on trying to make you comfortable ... and succeeding...even when you’re determined to be unhappy and romantic. (емоційні концепти calmness, unhappiness і joy) [12].

I’m glad ...it would hurt me so if I ever came back and found it had forgotten me. (емоційний концепт pleasure) [14].

There was a lane curtained with wild-cherry blossoms ... a grassy old field full of tiny spruce trees just starting in life and looking like elvish things that had squatted down among the grasses... brooks not yet “too broad for leaping” ... star-flowers under the firs ... sheets of curly young ferns ... and a birch tree whence some vandal had torn away

the white-skin wrapper in several places, exposing the tints of the bark below. (емоційний концепт sadness) [14].

– **шрифтове виділення:**

*If there wasn't a brook I'd be **haunted** by the uncomfortable feeling that there ought to be one.* (емоційний концепт anxiety) [13].

"I'll NEVER love any teacher as much as you, Miss Shirley, never, never." (емоційний концепт love) [12].

"It annoyed me EXCESSIVELY." (емоційний концепт anger) [12].

"Say, wasn't it AWFUL there?" (емоційний концепт unhappiness) [15].

– **потгросний знак оклику:**

It's certain I'll never be angelically good. Mrs. Spencer says--oh, Mr. Cuthbert! Oh, Mr. Cuthbert!! Oh, Mr. Cuthbert!!!" (емоційний концепт concern) [13].

"Snow! Snow!! Snow!!!" shouted Jem. "A white Christmas after all, Mummy!" (емоційний концепт happiness) [14].

I feel pleasantly exhilarated. Madison's took my story, A Flaw in the Indictment!!!! (емоційний концепт happiness) [20].

Then with a shriek of "Judy!!!" they hurled themselves upon her. (емоційний концепт happiness) [21].

На морфологічному (граматичному) рівні, в свою чергу, існують суфікси, які сприяють виникненню негативної оцінки:

"Sez she, laughing in her slave at the foolish old woman." (емоційний концепт contempt) [22].

Pat laughed, her amber eyes full of roguish mirth. (емоційний концепт contempt) [22].

"She ... she wouldn't have me," said Uncle Tom, with a sheepish smile. (емоційний концепт unhappiness) [22].

The book is by way av being a bit oldish. (емоційний концепт concern) [21].

Найпоширенішими іменними суфікси, які передають негативну оцінку, є -ard, -eer, -ster:

Judy, who, for the first time in her life, had been a coward, crept in now and Pat flew to her old arms. (емоційний концепт fear) [21].

"Jacob Drew is a conceited, stingy, domineering creature." (емоційний концепт contempt) [23].

She would show these youngsters what a personage she was. (емоційний концепт contempt) [23].

Вживання суфіксів -ie -y, -let, -esque викликає зворотний ефект, створюючи позитивні конотації

"Come again, laddie," said Miss Lavendar, shaking hands with him at parting. (емоційний концепт pleasure) [12].

"Mummy," said Di, from her own white pillow, "is Daddy ever cruel to you?" (емоційний концепт concern) [14].

Nevertheless, as the mistreated hair grew out and began to curl in soft little ringlets, Emily found consolation. (емоційний концепт joy) [19].

Their dreams suddenly became so lurid and dreadful and picturesque... (емоційний концепт fear) [24].

Грамматичні дескриптори надають висловлюванню елемент посилення, виносячи емоційну інформацію на перший план. До них відносяться такі засоби вираження емоційних станів:

– **повтори:**

I'm glad I'm a boy but I'm sorry I'm a twin (емоційний концепт pleasure i sorrow) [12].

...although I love the fields and woods, I love people too (емоційний концепт love) [12].

– **інверсія:**

Had it not been for the baleful star on the white tower that early walk would have been a delight to Anne and Gilbert (емоційний концепт joy) [17].

No sooner had the two breathless girls got near her than she turned and bolted squarely for the opposite corner of the field. (емоційний концепт anxiety) [12].

емфатичне вживання дієслова do:

I do hate... with a little grimace... to believe I'm old. (емоційний концепт hatred) [12].

I do love to imagine I'm nice and plump, with dimples in my elbows (емоційний концепт love) [13].

– **окличних конструкцій з what, such, how, so:**

"What a perfectly lovely name!" (емоційний концепт pleasure) [13].

To hand a sensitive, "highstrung" child over to such a woman! (емоційний концепт wonder) [13].

– **окличні речення-однослови:**

Splendid! (емоційний концепт joy) [12].

Look! (емоційний концепт interest) [24].

Щодо лексичних засобів, що виражають емоції, то слід зазначити, що в емотивно-маркованих контекстах такі вербальні засоби своїм прямим значенням безпосередньо називають тип емоційного стану, у якому перебуває художній персонаж [11, с. 45].

Відповідно до частини мови нами було проаналізовано 4 групи вербалізаторів емоційних концептів в художній літературі: субстантивні, ад'єктивні, адвербіальні і дієслівні засоби прямої лексико-семантичної номінації.

Субстантивні засоби представлені іменниками, які напряду номінують емоції:

She was as intense in her hatreds as in her loves (емоційні концепти love i hatred) [13].

If it were me I know I'd go crazy with joy. (емоційний концепт joy) [13].

The wonder is he is alive to tell it. (емоційний концепт wonder) [17].

Ад'єктивні засоби вербалізуються прикметниками:

There were a few anxious days at Ingleside. (емоційний концепт anxiety) [14].

She was feeling too sad and disillusioned to sleep readily. (емоційний концепт sadness) [14].

This was surprising news to a lad who had fancied himself alone in the world. (емоційний концепт surprise) [16].

Адвербіальні:

Marilla sniffed scornfully and Mrs. Lynde looked shocked. (емоційні концепти scorn i surprise) [13].

"I do," said Emily calmly, refusing to withdraw her eyes from her note-book. (емоційний концепт calmness) [18].

Aunt Nancy thumped her stick angrily on the floor. (емоційний концепт anger) [19].

Дієслівні засоби прямої номінації:

I wonder why I can't read them. (емоційний концепт wonder) [19].

Two rather badly scared children scrambled up into the little cave. (емоційний концепт fear) [22].

I love a sweet, rainy darkness like there is outside. (емоційний концепт love) [22].

Серед стилістичних засобів вираження емоцій можна виділити такі:

– **метафори:**

Without overbrimming the proverbial peck of dirt (емоційний концепт unhappiness) – цей приклад – посилання на приказку “Everyone must eat a peck of dirt before they die” [13].

It would have been a cross (емоційний концепт unhappiness) [13].

Marilla was every day of fifty before the sting had gone out of that memory (емоційний концепт sorrow) [13].

– **образне порівняння:**

Doesn't she look like an angel? (емоційний концепт joy) [22].

She was as polite to us as if we were strangers. (емоційний концепт sadness) [22].

Look at her there, slaping as peaceful as a lamb. (емоційний концепт pleasure) [22].

– **епітети:**

She was spoiled to begin with, believe ME, and she was nothing but a lazy, selfish, whining creature. (емоційний концепт contempt) [17].

She certainly was an odd-looking little creature in the short tight wincey dress she had worn from the asylum... (емоційний концепт unhappiness) [13].

У мові емоційні концепти реалізується на фонетичному, морфологічному (граматичному), лек-

сичному та синтаксичному рівнях. Кожен рівень багатий на свої приклади застосування та опису емоційних концептів та їх реалізації в тексті та мовленні. Разом з тим, у сучасній лінгвістиці вивчення емоційних концептів не обмежується вивченням ролі багаторівневих лінгвістичних засобів у вираженні емоцій. Емоційна концепція може займати різне місце в структурі значення слова, виступаючи як компонент денотата та конотації, або не діяти як постійна складова структури певної лінгвістичної одиниці, а залежати від контекстного середовища, що виявляється в конкретному тексті.

Висновки і пропозиції. Творчість канадської письменниці Люсі Мод Монтгомері багата на різні приклади використання емоційних концептів на всіх рівнях мови. Переважна більшість емоційних концептів має позитивне значення, але й зустрічається не мало негативно забарвлених емоційних концептів, додаючи творчості амплітуду коливання емоційних станів. Подальше дослідження емоційних концептів у творчості інших авторів може бути корисним для літературознавців та критиків та майбутніх авторів оскільки такі дослідження допомагають визначити, яка кількість емоційних концептів буде оптимальною для художнього твору. Отримані результати можна застосувати на заняттях з літератури, іноземної мови, при вивченні комунікативної та соціолінгвістики у вищих навчальних закладах.

Список літератури:

1. Бессонова О.Л. Концепты эмоций в структуре оценочного тезауруса английского языка / О.Л. Бессонова // Лінгвістичні студії : Зб. наук. праць. – Вип. 2. У 2 частинах / [укл.: А. Загнітко (наук. ред.) та ін.]. – Ч. 1. – Донецьк: Дон НУ, 2003. – С. 256-265.
2. Вежбицкая А. Толкование эмоциональных концептов / А. Вежбицкая // Язык. Культура. Познание. – М.: Русские словари, 1996. – С. 326-370.
3. Витт Н.В. Эмоциональная регуляция речевого поведения / Н.В. Витт // Вопросы психологии : издается с 1955 года / Ред. О.А. Конопкин. – 1981. – № 4, июль-август 1981. – С. 60-70.
4. Гончарук М. До проблеми поняття «емоція» у лінгвістиці / Марина Гончарук. – Чернівці. – С. 30-39.
5. Красавский Н.А. Образная лингвистическая объективация базисных эмоций / Н.А. Красавский // Житни-ковские чтения : межкультурные коммуникации в когнитивном аспекте : [мат-лы Всерос. науч. конф.]. – Челябинск: Челябинск. гос. ун-т, 2001. – С. 46-53.
6. Красавский Н.А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах / Красавский Н.А. – Волгоград: Перемена, 2001. – 495 с.
7. Крисанова Т.А. Емоційний концепт, лінгвістичні підходи до вивчення / Тетяна Анатоліївна Крисанова // Наукові записки. Серія «Філологічна». – 6 с.
8. Маслова В.А. Введение когнитивную лингвистику : учебное пособие / В.А. Маслова. – 5-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2011. – 296 с.
9. Мягкова Е.Ю. Эмоционально-чувственный компонент значения слова: вопросы теории // Диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук. Специальность 10.02.19 – Теория языка. Научный консультант д.ф.н., проф. Ю.А. Сорокин. М.: ИЯ РАН, 2000. – 247 с.
10. Рыкунов Р.Н. Концептосфера эмоций и особенности ее выражения в лексике английского языка : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. Ш143.21-32,0 "10.02.04: Германские языки" / Р.Н. Рыкунов. – Санкт-Петербург, 2008. – 17 с.
11. Степанюк М.П. Репрезентація емоційного стану художнього персонажа у жіночому романі: лінгвокогнітивний і гендерний аспекти (на матеріалі романів Ш. Бронте та Е. Бронте) : дис. канд. філ. наук / Степанюк Марія Павлівна. – Херсон, 2016. – 244 с.
12. Montgomery L.M. Anne of Avonlea [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // The Project Gutenberg EBook. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.gutenberg.org/files/47/47-h/47-h.htm>.
13. Montgomery L.M. Anne of Green Gables [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // The Project Gutenberg EBook. – 1992. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gutenberg.org/files/45/45-h/45-h.htm>.
14. Montgomery L.M. Anne of Ingelside [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks01/0100281h.html>.
15. Montgomery L.M. Anne of the Island [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // The Project Gutenberg EBook. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gutenberg.org/files/51/51-h/51-h.htm>.
16. Montgomery L.M. Anne of Windy Poplars [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks01/0100251h.html>.
17. Montgomery L.M. Anne's House of Dreams [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.gutenberg.org/files/544/544-h/544-h.htm>.
18. Montgomery L.M. Emily Climbs [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks03/0300151h.html>.

19. Montgomery L.M. Emily of New Moon [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks02/0201141h.html>.
20. Montgomery L.M. Emily's Quest [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks03/0300161h.html>.
21. Montgomery L.M. Mistress Pat [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks02/0201071h.html>.
22. Montgomery L.M. Pat of Silver Bush [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // Project Gutenberg Australia. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://gutenberg.net.au/ebooks02/0201061h.html>.
23. Montgomery L.M. Rainbow Valley [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // The Project Gutenberg EBook. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.gutenberg.org/files/5343/5343-h/5343-h.htm>.
24. Montgomery L.M. The Story Girl [Електронний ресурс] / Lucy Maud Montgomery // The Project Gutenberg EBook. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gutenberg.org/files/5342/5342-h/5342-h.htm>.
25. Plutchik R. The Emotions: Facts, Theories, and a New Model. – New York: Random House, 1962. – 228 p.

Марченко В.В., Хмельницький Р.В.

Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

СРЕДСТВА ПЕРЕДАЧИ ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ КОНЦЕПТОВ В ТВОРЧЕСТВЕ ЛЮСИ МОД МОНТГОМЕРИ

Аннотация

В статье на основе разработки теоретических источников выяснено теоретические основы определения понятия эмоционального концепта. Выявлены и проанализированы средства выражения эмоциональных концептов на примере творчества детской канадской писательницы Люси Мод Монтгомери. Исследование проведено на фонетическом, морфологическом, лексическом и синтаксическом уровнях. Выяснено, что на фонетическом уровне эмоциональные концепты выражаются в звуковом повторении, имитации звуков природы для создания эмоционального эффекта, создание особых интонаций, пауз, ударений, ритмов или особого рифмовки, использование графона, применить эмфатическая интонацию и ударения, многозначных пауз, шрифтового выделения, утроенного восклицательного знака; на морфологическом: суффиксы, которые способствуют возникновению негативной оценки и положительной оценки; такие грамматические дескрипторы как повторы, инверсия, эмфатическая употребление глагола до, восклицательных конструкций из what, such, how, so, оклики предложения-однословы. На лексическом уровне эмоциональные концепты представлены субстантивными, адъективными, адвербиальными и глагольными прямыми номинациям; среди стилистических средств можно отметить метафоры, образное сравнение и эпитеты.

Ключевые слова: эмоциональный концепт, эмоции, когнитивная лингвистика, детская литература, Люси Мод Монтгомери.

Marchenko V.V., Khmelnytsky R.V.

National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

WAYS OF CONVEYING EMOTIONAL CONCEPTS IN THE LITERARY WORKS OF LUCY MAUD MONTGOMERY

Summary

The paper based on the development of theoretical sources clarifies the theoretical foundations of the definition of emotion concept. Means of expressing emotion concepts were identified and analyzed on the example of the work of children's Canadian writer Lucy Maude Montgomery. The study was conducted at the phonetic, morphological, lexical and syntactic levels and showed that at the phonetic level, emotion concepts are expressed in sound repetition, imitation of nature sounds to create an emotional effect, creation of special intonations, pauses, stresses, rhythms or special rhyming, use of graphons, applying emphatic intonation and stress, meaningful pauses, font selection, tripled exclamation mark; on morphological: suffixes that contribute to the emergence of either positive or negative assessment; such grammatical descriptors as repetition, inversion, emphatic use of the verb 'to do', exclamatory constructions (what, such, how, so), single word sentences. At the lexical level, emotion concepts are represented by substantive, adjective, adverbial and verb direct nominations; on the stylistic level (syntactic level), metaphors, figurative comparison and epithets can be noted.

Keywords: emotional concept, emotions, cognitive linguistics, children's literature, Lucy Maud Montgomery.